

श्री साईलीका

साप्तर्षी

वर्ष ५ वें], चैत्र शके १८४९ [अंक १

नलि निदेलगत ज़ुलम तितरलम् । तद्दुजीवनमतिशय चपलम् ।

अथनम पि संज्ञनसंगतिरेका । भवति भवाणं च तरणे नौका ॥
श्री शंकराचार्य.

मंपादकः—लक्ष्मण गणेश महाजनी.

प्रकाशकः—रामचंद्र आमाराम तर्खट.

श्री साईलीका कन्दी ५ टर्नर रोड बांद्रे, बी. बी. रेल्वे.

अनुवानाणिका.

महाराजांचे अनुभव	...	...	...	...	५९३-६०२
स्क्रुट विषय.	...	...	...	...	५९७-६११
श्री साईसच्चरित	...	...	...	...	६६३-७८७

वर्गणीचे दर.

वार्षिक वर्गणी टपाळ खर्चासाह मनोआर्डीनें आगाऊ रु. ३।=. बळी पी. ने रु. ३॥ फुटकळ अंक १०. पामील अंकास शिल्पक असल्यास -॥-

ग्राहकांस विनंती.

कांही अपरिहार्य अडचणीमुळे हा अंक ढापविणे लांबला गेला या-
वद्दल ग्राहकांनी माफी करावी. यापुढे लीलेचे अंक दुहेरी तिहेरी एकामागून
एक याप्रभाणे निघून शिल्पक राहिलेले अंक लवकरच वाहेर पडून ग्राहकांचे
हाती येतील असी खवरदारी घेण्यांत येईल. —प्रकाशक

दोन शब्द.

पाल्हाळ लावून सांगितलें काय किंवा दोव शब्दांत सांगितलें काय,
तात्पर्य तेंच. विलंब झाला खरा. कल्पनातीत झाला त्याला कारणेही असणारच.
परंतु ती सांगून त्यानें झालेलीं गोष्ट थोडीच सुधारणार ? तेव्हां मुग्वपणानें
सुहृद वाचकांच्या सौजन्यावर भिस्त ठेऊन एकदम शरण जाणेच वरे. शरण-
गताळा धोका नाही हा अनादि सिद्धांत आहे. श्रीसाईलीलेवद्दल अपत्यप्रेम
ठेवणारांकडून तिचा सत्कारच होईल; इतकेंच नव्हे पण दीर्घवियोगानंतर भेट
झाल्यामुळे प्रेम द्विगुणितहि होईल. यापुढे तीन महिन्याचा एक अंक, पुढच्या
महिन्यांत प्रसिद्ध होईल व तो वर्गणीदारांकडे बळी पी. ने रवाना होईल.
पुढचे अंक दर महिन्यास तीन अंकाचा एक असे निवून वृप्त पुरे करू.
पुढील अंकांत नेहमीचे विषय येतीलच. त्याशिवाय श्रीसाईनाथ महाराजांचे
गव्य चरित्र, श्रीनृसिंह महाराज पांचलेगांवकर यांची सचित्र माहिती, ज्योति-
र्लिंग औढ्या नागनाथाची यात्रा, ह. भ. प. दासगण्णांचे आख्यान, नारद
भक्तिसूत्रांचे विवरण वगैरे विविध विषय ऋमशः येतील. आश्वासनापेक्षां
कृतीनेंच विश्वास संपदन करू अशी उमेद आहे.

श्रीसाईनाथायनमः ।

रा. रा. संपादक “ श्रीसाईलीला ” यांस सा. न. वि. वि.

श्रीसाईलीलेच्या गेल्या फालगुन महिन्याच्या अंकांतील श्रीनाईलीलेचे चालक वांची श्रीताईभक्ताजवळ केलेली महाराजांच्या अनुभवाची मागणी वाचून खालील अनुभव पाठवित आहें. इतके दिवस असे बाटत होतें की, भाषण जर आपले अनुभव प्रसिद्ध केले तर इतर लोक आपणास हिणवून म्हणतील की, “ काय मोठे हे भक्त की हांनांच अनुभव प्रत्ययास वेतात व म्हणून प्रसिद्ध करतात; दुसऱ्या कोणास जसे काही अनुभव येतच नाहीत.” पग ह्या टीकेकडे मुद्दाम दुर्लक्ष करण्याचीच पाढी आली आहे. कारण जर निंदेच्या भीतीने महाराजांचे चमत्कार प्रसिद्ध केले नाहीत तर महाराजांचे चमत्कार लोकांपासून दडवून ठेवण्याचे पातक लागेल. म्हणून खालील अनुभव श्रीकृपेने लिहीत आहें. असो.

१ मुंबईत माझ्या धाकट्या भावास, तो चार पांच वर्षांचा असतां आजारांतु आंकडी येत असे. एकदां असाच त्यास तीन चार दिवस पुष्कळ ताप येऊन आंकड्या येऊं लागल्या. डॉक्टराचें औषध चालूच होतें. रोज दोन तीन वेळ डॉक्टर येत असत. अमावास्येचा दिवस होता. त्या दिवशी त्यास फार आंकड्या येऊन त्याचे हातपाय वगैरे थंड पडू लागले. डॉक्टराने सुद्धां जवळ जवळ आशाच सोडली होती. पुष्कळ उपाय केले तरी आंकड्या थांवत नाहीत असे पाहून शेवटीं डॉक्टराने एक निर्वाणीचा उपाय म्हणून त्याच्या कानशिलाजवळ औषधाच्या कांडीने डाग दिल्यासारखे केले व जास्त वेळ वसप्पांत कांही अर्थ नाही असे पाहून निघून गेले. आमच्या घरची सर्व मंडळी जवळ होती. भावाच्या ढोळ्याच्या काचा बनू लागल्या होत्या. तेब्हां आमच्या आईने शेवटचा उपाय म्हणून श्रीसाईमहाराजांचे तीर्थ त्याच्या तोंडांत घातले. त्याबरोवर त्याने एकदम डोळे उघडून किलकिले केले व म्हणाला “ साईवावा मला पांग्या हांक मारतात. ” (आम्ही पूर्वी शिर-हीस गेलो होतों; त्या वेळेस श्रीसाईमहाराजांनी त्यास “पांग्या” असे पदरच्या नांवाने हांक मारून एक पैसा दिला होता.) त्या वेळी आम्ही आश्वर्याने

धरक आलो, व बाबास शरण गेले असतां कडा तळेने ते मदत करतात
हे दिसून आले.

२. एकदा नेहवीप्रमाणे आम्ही उपमगारांत राहण्यास गेले होतो. त्यांचे
राहण्यास गेलो तरी एक दोन दिवशीनी कोणी तरी आमच्या घराचे मुंबईत
कांही कामासाठी येत असे. एके दिवशी असाच आमच्या घराचा इसम मुंब-
ईत आला होता. मुंबईतील सर्व काग आठपून परत जातांना त्याच्या हातून
दरवाजास कुलूप घालण्याचे राहून गेले व त्यामुळे दार उघडे राहिले.
दुसऱ्या दिवशी पुन: आमचे बडील मुंबईत कांही कामासाठी आले
असतां घरी गेले भाणि पहातात तो दार उघडे. त्यांस बाटले की आंत
खास कोणीतरी चोर असला पाहिजे. व त्यानेच दार फोडून आंत शिरकात्र
केला असला पाहिजे. म्हणून बडिलांनी आंत शिरतांच सामान वगैरे नीट
पाहिले तो त्यांस कांहीच तसें दिसून आले नाही. चौकशी अंती असें आढ-
ळून आले की आदल्या दिवशी जो इसम आला होता त्याच्या हातून कुलूप
लावण्याचे राहून गेले होते व त्यामुळे दरवाजा उघडा राहिला. असो.
मुंबईसारख्या शहरांत दिवसाढवळ्या घरांत मंडळी असतां चोर विनधोकपणे
आंत शिरून चोरी करतात, तेथें एकाचास आमच्या घरासारखे जर एकादे घर
तव्रंघ दिवस, व रात्र उघडे मिळाले असतें तर त्यानें तें घर सावकाशपणे सर्व
लुटून नेले असतें; पण असें ब्हावयाचें नव्हतें. कारण 'देव तारी त्यास कोण
मारी' शाप्रमाणे आमच्या जिन्यावर श्रीमहाराजांची एक मोठी तसबोर टांगलेली
आहे. अशो की ती खालून रस्यावरून सुद्धां दिसते. असो. तेब्हां त्या रात्रीसुद्धां
महाराजांनीच घर राखिले व आम्हांवर असलेल्या त्यांच्या क्रणांत भर टाकली.

३. मुंबईत आम्ही दुसऱ्या घरांत राहावयास गेलो होतो. आमच्या
शेजारील गाळ्यांत दुसरे भाडोत्री नसल्यामुळे आम्ही वरच्या शेवटच्या मज-
त्यावर एकटेच असू. एकदां आम्ही सर्वजण आमच्या नातेवाईकाच्या लान-
समारंभास दारास कुलूप लावून गेलो होतो. संध्याकाळची वेळ होती.
आमच्या पश्चात् एक चोर कुलूप फोडण्याचा प्रयत्न करीत होता. त्याने
कुलूपावर चीनीने इतके वार केले होते की एखाद्या त्याच जातीच्या कुलूपाचे

सुद्धां सहज फुटून भाग पडले असते. पण महाराजांच्या कृपेनेच त्यास त्याच्या प्रयत्नांत यश आले नाही. व चोरानेही खालील मजल्यावर कोऱ्याची चाहूल ऐकून आपले काम आठोपते घेतले. अशा रीतीने हा खेपेन्ही आमच्या घराचे राखण केले. हानंतर आम्ही घर वंद करून जात होतो. पण द्यापुढे महाराजांच्या कृपेने तसें काही घडले नाही.

४. माझ्या मोठ्या वंधूस दुखणे लागले होते, त्याशिनां आम्ही हवा पालटण्यापाठी खडकीस गेलो होतो. औषध पाणी वगैरे नवी पथ्य चालू होते. आम्ही नेथें असतांना आमच्या बडिलांस ताप आला व या तापाच्या संसर्गाने माझ्या भावासही त्या दुखण्यांत तापाने पळाडिले. आवीच तो फार अशक्त झाला होता व त्यांत हा भयंकर जोराचा ताप. डॉक्टर दिवसा रात्री बारा वाजेपर्यंत पांच सहा फेझ्या घालीत असत. त्या दिवशी संध्याकाळी जातांना त्यास प्रकृतीविषयी विचारले तेव्हां असें सांगितले की, “माझ्या पश्चात् काय होईल ह्यात्रिषयी सांगवत नाही, आतां त्यांस टोचून औषध वातले आहे, पण हृदयाच्या अशक्तपणामुळे तें केव्हां वंद पडेल ह्याचा भरंवसा नाही.” आम्ही सर्व वावरून गेलो. बडिलांस तर आंगांत जोराचा ताप. एका घरांत अशा रीतीने दोन इसम आजाराने पळाडिले होते. हा वेळेस काय करावे हे सुचेनासें झाले. भावाच्या आंगांत ताप होता तरी त्याची शुद्धी गेली नव्हती. जेव्हां त्यास समजले की आपले दुखणे भारी आहे तेव्हां त्याने श्रीस विश्वान्यावरच हाताच्या खुणेने नमस्कारासारखे करून प्रार्थना केली की, “बाबा मला दुखण्यांतून पार पाडाच.” आम्ही सुद्धां श्रीमहाराजांच्या फोटो जवळील नंदादीपांत तूप घालून श्रीची मनोभावाने प्रार्थना केली व चमत्कार असा की दुसऱ्या दिवसापासून बडिलांचा व भावाच्या आजाराचा जोर कमी होऊन काही दिवसानंतर बडील वरे झाले व भाऊ पूर्ववत् हिंडू, फिरु लागला. अशा रीतीने श्रीसाईंवर निष्ठेने भार टाकिला. असतां ते कशा रीतीने आपली काळजी घेतात ह्याचे प्रत्यंतर आम्हांस पहावयास सांपडले.

‘बाबांचा सेवक’

‘शान्तातनय’

श्रीसाईनाथ प्रसन्न,

सप्रेम शि. सा. नमस्कार वि. वि. खाली नमूद केलेल्या दोन गोळी आप-
ल्यास योग्य बाटल्यास श्रीसाईलीलेत प्रसिद्ध कराऱ्या अशी नम्र विनंति आहे.

बाबांच्या आमचे घरी आगमन.

पूर्वी आम्हांला महाराजांवळ मुर्लीच काही माहिती नव्हती. फार तर
काय, त्यांचे नांवही आमच्या कानी आले नव्हते. पण आठ दहा वर्षांपूर्वी
एकदा आमच्या मातोश्रीनी महाराजांचा फोटो मात्र एकाचे घरी पाहिला व
त्यांचेकडून थोडीशी माहितीही पण कठली. त्यावरून आपलेही घरी बाबांचा
फोटो असाऱ्या अशी इच्छा उत्पन्न झाली. म्हणून मातोश्रीने त्यांचेकडे फोटो
असल्यास एक मागितला. परंतु त्यांचेजवळ नसल्यामुळे निराशा झाली.
महाराजांची आमचे गरीवाचे येथे राहण्याची इच्छा नसल्यामुळेच आम्हांदा
फोटो मिळाला नाही अशी स्वतःच्या मनाची समजूत करून मातोश्री घरी
निघून आली. तिला धार्मिक पुस्तके वाचण्याचा नाद असल्यामुळे ती नेहमी
प्रमाणे “सूक्तिरत्नावली” हाती घेऊन बसली. मनुष्याचा हा साधारण
नियम आहे की एखादे पुस्तक हाती लागले की प्रथम तें चाळून पाहावयाचे.
त्याप्रमाणे तिने तें पुस्तक एक दोन वेळां चाळून पाहिले व मग वाचण्यात
सुरवात केली. एके दिवशी सहज वाचतां वाचतां तिला बाबांची एक मधून
दोन तुकडे झालेली छवी (छोटीशी) त्यांत सांपडली. ती छवी दृष्टीस पडतांच
नमन करून लागलीच एका जाड कागदावर नीट वरोवर ठेऊन चिकटवून
घेतली व तिला मढवून देवाच्या देवहान्यांत बसविली. व त्या छवीची आज
पावेतो पूजा होत आहे व पुढेही होत राहाणार. आहां सर्वांना बाबांच्या या
अकलित आगमनानें अत्यंत आनंद होत आहे. बाबा असे गुप्तपणाने त्या
पुस्तकांत कितीतरी दिवस राहिले असतील. बाबांची आमचेवर खरोखर किती
विलक्षण कृपा आहे हें आज त्यांच्या गुप्त आगमनानें स्पष्ट सिद्ध करून
दाखविले. आमचेवर सदोदित त्या करुणामय साई माउलीची अशी कृपा
असावी अशी आम्हां सर्वांची हात जोडून महाराजांस विनंति आहे. त्यांना
आम्हां सर्वांचा काय पण सर्व विश्वाचा शतशः नमस्कार असो.

पला उदीचवद्दल आलेला अनुभव.

मी नेहमी प्रमाणे सुटीत छिदगांवला गेलो. या वेळी मजमाच्या बाबांचा कोटी व शिरडी येथील उदीची डवी होती. एके दिवशी येथील मोरजग नामक शेतकरीण माझे मातोश्री जवळ येऊन महाणांकी की, बाईच्यांच, माझे घरी माझ्या पतीला दोन दोन, तीन तीन मिनिटांनी जोराच्या उच्चंग येऊन अस्यंत त्रास होत आहे, बेचैन आहे, तर आपण मला काही ईरोव याचे. मातोश्रीनी भौषध माहित नसल्यामुळे माझे जवळ नाही महणून उच्चंग दिले. ती खिळ मुद्रा करून उदास व निराश होऊन घरी जाण्यास उठाव. खरोन्कर तिची अवस्था पाहून बाबांना वाईट वाटले व मला उदी देण्यान प्रेरणा केली. माझे मनांत उदी देऊन पाहावें असा विचार येतांच तिळा यांवण्यास सांगून मी उदी देण्यास आंत गेलो. महाराजांच्या फोटोजवळील इच्छेनून उदी घेऊन एक पुढी वांधली व बाबांस लवकर गुण येण्यावद्दल प्रार्थना करून ती पुढी तिच्या हातावर ठेवली व पाण्यांत कालवून पाजण्यास सांगितले. ती घरी जाऊन पाहते तों पूर्वी प्रमाणेच उचक्या येऊन त्रास होत होता. उदी पाण्यांत कालवून त्याला पाजली. बाबांची लीला अगाध आहे. उदी पोटांन जाण्यावरोवर उचक्या एकदम थांबल्या. बाबांच्या उदीच्या अंगी येवढे अडून सामर्थ्य पाहून आम्हां सर्वांना व त्या उभयतांना अस्यंत आश्चें वाटले. उदीच्या अंगी येवढे मोठें सामर्थ्य तर प्रत्यक्ष बाबांच्या अंगी क्षाय असेल याची आम्हां पामरांना मुळींच कल्पना देखील नाही.

भक्तांना कल्पवृक्षासारख्या साईनाथा, खरोखर तूं या भूतलावर अवतार घेऊन, गरीव लोकांना आपलेकडे वळवून त्यांना या भववृद्ध सागरांतून परतीराला पोंचविशील यांत मुळींच शंका नाही. पण भक्ति व विश्वास त्यांच्या ठारीं असला पाहिजे. अशा करुणामय दीनवत्सला साईनाथा, आम्हांला संकटांतून मुक्त करून आमचे ठारीं भक्ति लावून आम्हांला सुमारांला ल्याव अशी कर जोडून गुरुराजा, तुला प्रार्थना आहे. आमचेवर मेहरनजर असू दे. येवढीच दिनवाणीने प्रार्थना करून सर्वजण शिरसाष्टांग नमस्कार करून हा आनंदी अनुभवास पूर्ण करितों व आपली रजा घेतों. असो.

आपला, बाबांच्या दासांपैकी

‘एकदास’

श्रीसद्गुरु उपासनी-साईनाथ प्रसन्न.

सोलापूर

ता, १७।४।२७

श्री. कृपासागर रा. रा. अणासाहेब दाभोळकर यांना गोविंद धोडो पानसरे याचा शिरसाहांग नमस्कार. वि. वि. श्रीचे अनुभव खाली लिहितो. योग्य वाटल्यास छापावे नाही तर आपले मर्जीप्रमाणे करावै.

मी सन १९१२ साली मराठी सातव्या इयत्तेच्या परीक्षेस वसलो. त्या वेळी भगवंत रामचंद्र क्षीरसागर हे साईबाबांकडे येत होते व त्यांचे घरी श्रीसाईबाबांचा फोटो होता. त्याची पूजा मी करीत असें. तेच्हां ते बोलले की, श्रीसाईबाबांना परीक्षा पास होण्याबद्दल नवस कर म्हणजे परीक्षा पास होईल. त्याप्रमाणे मी नवस केळा की परीक्षा पास झाल्यावर कोपरगांवापासून शिरडीपर्यंत चालत येईन. परीक्षा पास होण्याची खात्री नव्हती. गणित विषयांत ५० पैकी ५ मार्क मिळतील. असें वाटत होतें. तरी श्रीबाबांनी काय खेळ केला तो त्यांचा त्यांना माहीत. परीक्षा त्याच वर्षी पास झाली. व नौकरी लागली. पुढे सन १९१४ जानेवारी महिन्यांत श्रीचे भेटीचा योग आला. रा. रा. भगवंत रामचंद्र क्षीरसागर हे म्हणत तूं व मी पुढे रामनवमीस जाऊ. परंतु श्रीचे आकर्षण झाले कारणानें त्यांचे बरोबर थोडे रागावून मी शिरडीस जाणार. रजा या अगर नका देऊ. मी उद्यां जाणार. मग ते म्हणाले मी तुळा पैसे देतो तूं सोमवारपासून रजा घे. कबूल केलें व लागलींच शनिवार ता. १७।१।१४ रोजी रात्रीचे गाडीनें निघालों व रविवारी ४ वाजतां दुपारी शिरडीस आलों. मशिदीचे पायरीवर पाय ठेवून दोघांची दृष्टादृष्ट झाली व माझेकडे पाहून श्री बोलले, “काय चैन पडले नाही? कोठून आलां, काय करतां,” असें विचारलें. मी म्हणालों सोलापुराहून आलों. तुम्ही दिलेली मास्तरची नौकरी करतो. ते बोलले मी नौकरी दिली नाही, ईश्वरानें दिली. पुढे १९१५ नोव्हेंवर मध्ये मी व विष्णु श्रीपाद कुलकणी मिळून शिरडीस गेलों. त्या वेळी दोवांपासून जें काय होते तें मागून घेतलें. पुढे विष्णु श्रीपाद

कुलकर्णी यांना परवानगी दिली. त्यांना कोपरगांवचे तिकीट काढून दिले. मी मात्र राहिलो. माझा क्रम राधाकृष्ण आईकडील काम संपवून श्रीचे जवळ वसावयाचे. बापूसाहेब यांचा व माझा क्रणानुबंध काय असेल तो त्यांना मार्हीत. ते मला म्हणत, मास्तर, पोथी ऐकण्यास वसा. त्या वेळी मी वसत नाही असें बोललो. एके दिवशी सकाळी बाबानी पांच फुले दिली व ही बापू-साहेबांना दे असें सांगितले. त्याप्रमाणे केले. तेव्हां बापूसाहेब म्हणाले, तुमचा कान सोनाराने टोंचला. तुम्हास उदीचे वेळी ओळख मिळेल असें बोलले त्याप्रमाणे उदी घेण्याचे वेळेस बाबा बोलले, “पोथी वाचायला नको, ऐकायला नको. उठतो तो येथें येऊन वसतो.” तेव्हांपासून पोथीला बापू-साहेबांपाशी वसूं लागले.

पुढे सोलापुरास जाण्यास निघालो. जवळ दिडकी नाही. श्रीनी आज्ञा दिली. सवांकडे पैसे मागितले पैसे मिळाले नाही. बापूसाहेबानी कोपरगांवास दृकानदारास पैसे मला देण्यावदल लिहिले. त्यानेही दिले नाहीत. मग तसाच ब्रिन तिकीटाने गाडीत वसून दोंडपर्यंत आलो. दोंडचे स्टेशनवर कोणी विचारले नाही. दोंडला भाऊ गोपाळ खराडकर यांची माझी भेट झाली. त्यांचे पासून २ रुपये घेतले. सोलापुरचे तिकीट काढले. व मग पुढे माझे तिकीट चेकींग करण्यास तिकीट कलेक्टर आला.

श्री

रा. रा. मंपादक श्रीसाईलीला,

सा. न. वि. वि. श्रीसमर्थांच्या भरणी मी माझ्या अनुभवाची निमित्त माला अर्पण करीत आहे. सचडीनुसार श्रीसाईलीलेच्या अंकांत जागा मिळेल अशी आशा आहे.

सन १९२१ साली माझी बदली ऐन वरसातीत मनासे महाली झाली. त्या बेळी सर्व अहंकारी सोसून मला नौकरीवर रुजू होणे भाग झाले. व तेथे पोचल्यावर माझी कन्या 'प्रेमा' ही मलेरियाने विमार पडली. तिला दबाखान्यांतील औषध मी देऊ लागलो, परंतु औषध नित्य देत असतांही ती दिवसेदिवस खंगत चालली व जी शरीराने गुलगुलीत होती ती केवळ अस्थिचर्मांचा डोलारा होऊन वसली. व पुढे कांहीं दिवसांनीं तर तिचें बोलणेही बंद होऊन ती एकसारखी इकडून तिकडे तडफडत लोकूं लागली. तिला काय होत होते तेही तिला सांगण्याची ताकत नव्हती. डॉक्टर-साहेबांस विमारीचा हाल विदित करून औषधाची योग्य योजना करण्यावइल नव्हतेने प्रार्थना केली, तर आमच्या शास्त्रांत तुम्हास बोलतां येत नाही, जे औषध दिले जात आहे तेच योग्य आहे. असा अधिकारयुक्त जवाब मिळे. सरते शेवटी त्यांच्या ट्रीटमेंटचा तिरस्कार येऊन मी त्यांची रजा घेतली व वैद्याचे औषध देणे सुरु केले. परंतु फार दिवस 'डिप्लोमाधारी डॉक्टरसाहेबांच्या कुचंवणीत राहिल्याने विचाऱ्या वैद्यांचे हातास यश येईना व मुलीस असह्य वेदना होऊ लागल्या. माझी पत्नी आपल्या पोटच्या गोळ्याजवळ रात्रिंदिवस बसून अश्रु ढार्कीन असे व मनांत श्रीसमर्थांचा दुःख निवारण करण्याकरतां धांवा करीत असे. असे होतां होतां एके दिवशी धांवा करीत असतां तिच्या कानावर असे शब्द पडले की, मुली, "धावरूं नकोस. आजपासून तिसऱ्या दिवशी हें अरिष्ट दूर होईल." हा दृष्टांत दुसरा कोणाचा नसून श्रीसमर्थ वावांचाच आहे असे तिला वाटून तिने मोठ्या प्रेमाने तो मला

सांगितला. पण पुढे तिसरे दिवशी असे झाले की, प्रेमाची सर्व हाळचाल ब्रद पडून तिने ढोळे मिटले व नाडीही हातास लागेना. तेव्हा अर्थातच ती गतप्राण झाली असे पाहून तिची आई घाकोश करूं लागली व मला म्हणूं लागली की कांहो बाबांचे शब्द असत्य कां झाले? त्यावर मी तिची कशीतरी समजूत घालून आपल्या कर्माची फळे आपल्यास भोगलीच पाहिजेत, सर्व गोष्टीत श्रीसाईबाबावर भार घालणे ठीक नाही असे म्हणालो व तिच्या मांडी-वरून मुलीस माझ्या मांडीवर घेतली व लागलीच माझ्या मनांत अकस्मात् प्रेरणा झाली की, ह्या मुलीस गंगोदकांत बाबांची उदी काळवून पाजावी. व ती कल्यना मी माझ्या पळीसही सांगितली. हे ऐकून तिने तात्काळ मला म्हटले की, तुम्ही उदी कोणास पाजणार? जित्रा पाजणार ती आतां सजीव नाही मातीस पाजून काय होगार? तेव्हां मी निला समजावून सांगितले की, काय असेल तें असो माझी इच्छा तर हिला गंगोदकांत उदी यावी अशीच होत आहे. आतां गंगोदक नक्कीखाली नच गेंडे तर तिच्या अंगावर तर सांडेल. तेवढे काय कमी आहे? कसेंही कर व मला गंगा व उदी आणून दे. असा माझा दुराप्रह पाहून तिने गंगोदक व नमर्थांची उदी मजजवळ ठेवली. मी लागलीच लहान चमच्यांत गंगोदक घेऊन त्यांत उदी घातली व एक एक बूद करून मुलीची दांतखिळी उचटून तिच्या तोंडांत घालूं लागलो. असे करतां करतां सरासरी पाव चमचा गंगोदक तिचे तोंडांत रिचवल्यावर तिने मिटलेले ढोळे किलकिले करून ती मजबूडे पाहूं लागली. हे पाहतांच मी माझे पळीस हांक मारून म्हणालो की, तू रडू नकोस. श्रीसमर्थांचे वचन असत्य नाही. तू शांत हो व मुलीच्या ढोळ्याकडे पहा म्हणजे तुझी प्रेमा पुनः सजीव झाली आहे असे तुला दिच्छेल. तें ऐकून माझ्या पळीने शांत चित्ताने मुलीकडे पाहिल्यावर मुलगी ढोळे किलकिले करून पहात आहे अशी तिची खात्री झाली व दुःखाश्रूच्या ऐवज्जे तिच्या नेत्रांतून आनंदाशू वाहूं

आगले, नंतर घोडा बेळ पावेतो मी त्या युक्तीस पूर्वासाठा उटी निधिल राही. दक पाजिलच राहिलो य सुपारे अस्या तामाजीं की खोदी दाखलावाटी कम लागली. त्या आवाज्या उटीकाटी संजीवनीनंतर निंवे सर्वे दुष्कृतीं चांगे होऊन सुमारे दोन महिन्यांचे आत ती चामडी ठिरू घेऊ. चामडी य आव प्रेमाचा निवाह श्रीसमयांनी याच वर्षी ता. १ जुन रोजी येंवे निविंग निहोस नेला. खन्या प्रेमाच्या हक्केसराई संकटसमयी दीननाथ नवव्याप्त श्री साहैबाबा कसे धाउन आले य कशा युक्तीने संकट निवारण केले से वरील शक्कीकर्ती वस्त्र सद्भक्तांना जाहिर होईलच. आता सरते शेवटी : येढे यांकुळे गाईन। दास तुझा महणवीन. || अशी समर्थ चरणी विनवणी कम्ळन मी रजा येतो. :

आपला सेवक
गणेश केशव रेगे
अमीन सुनेत (होळकर स्टेट)

श्री

॥ साईनाथ प्रसाद ॥

रा. रा. संपादक महाशय योसी कृ. सा. न. वि. वि. वरेच दिवस
मी स्वतःचे अनुभव पाठविण्याच्या विचारांत होतो पण पाठविण्याचे होत नसे.
आज पाठवित आहें ते कृपा करून आपण आपल्या 'साईंदीला' मासिका-
मध्ये प्रसिद्ध करावे.

सन १९२२ पर्यंत मला साईबाबा कोण आहेत, कुठे असतात, काय
करतात याची माहिती मुळीच नव्हती. एके वेळी माझे एका मित्राने मला
साईबाबांचे अध्याय वाचण्यास दिले. व कांही अनुभवही नांगितले. ते
अध्याय वाचण्याम मी एके दिवशी रात्री बसलो व सुमारे १२ वाजेपर्यंत
ते बाचून माझ्या उशाशी ठेऊन झोपी गेलो. मी झोपेत असतांना मला
कोणीतरी या कुशीवरून त्या कुशीवर कोळ्याचा भास झालो व 'कूठ, जागा
हो' असें कोणी तरी सांगत असल्यासारखे भासले. मी दचकून जागा
झालो. जवळ पास कोणी नव्हतें. दिवा जवळ जळत होता. मनांत घावरलोही.
दिव्याची वात मोठी करून पुन्हां झोपी गेलो. पुन्हां तसेच कोणी तरी आप-
णाकडे येण्यास मांगत आहे व मला या कुशीवरून त्याकुशीवर ढकलून दिले.
पुन्हां अंथरुणावर उठून बसलो. सर्व अंगास घाम सुटला. रामराम म्हणण्यास
सुरवात केली. अर्धा झोपेत व अर्धा जागृतीमध्ये कशी बशी रात्र घालविली.
सकाळी माझ्या मित्राला मी सर्व रात्रीची हकीकत सांगितली. ते म्हणाले, हे
तुम्हाला 'साईबाबांचे बोलावणे आहे तरी आपण शिर्डीस जाऊ. त्याप्रमाणे
आम्ही दोघे शिरडीस गेलो. शिर्डीस गेल्यानंतर तिकडच्या कांही मंडळीची
व माझी ओळख करून दिली. समाधीचे व मशीदीचे दर्शन घेतले. माझे मन
मुळीच स्थीर नव्हते. बाबा त्यांच्या भक्तांकडून दक्षिणा म्हणून पैसे असतील

नसतील तेवढे घेत असत व कुणावर रागावतही अमन असे मी ऐकिले होते. बाबा समाधिस्त आहेत असे मनांत येऊन समाधान याटले. काणग ने दक्षिणा म्हणून आपले पैसे माणगार नाहीत व आपल्यावर भवीसमक्ष रागावरही नाहीत. नंतर आम्ही स्नानाकरितां खाली गेलो. जाताना मी माझे पाकीट तपासून नीट पाहिले. स्थांत दहा रुपयांची नोट होती. वर त्या वेळी कोणीही नव्हते. रान करून आल्यानंतर पुन्हा पाकीट उघडून पाहिले तो नोट नाही. वर कुणीही नव्हते. मी माझ्या मनाची जशी समजूत केळी की बाबा दक्षिणा म्हणून माझे पैसे घेतील अशी जी मला भीति वाटत होती ती स्थांतीच दहा रुपयांची नोट दक्षिणा म्हणून घेतली.

पहिल्या वर्षी बाबांची तसबीर मी घरी आणली होती तिची केंद्रांतरी पूजा होत असे. माझा मात्र एक प्रकारचा साधारण विश्वास होता. नव्हता म्हटले तरी चालेल. घरांतल्या सर्व मंडळीना ‘बाबांचे अनुभव’ लोकांना कसकसे आले तें सांगत असे. निदान त्यांचा तरी विश्वास वसावा ही इच्छा.

घरांत दोन वहिणी लग्नाच्या होत्या. त्यांचे कुठेही जमेना. एके ठिकाणी मुळगी पसंत पडली तरी सहा महिने नवकी जवाब येईना. एके दिवशी आमच्या मातोश्री बाबांच्या तसबीरी समोर उम्या राहून म्हणाव्या “बाबा, सर्वांना अनुभव-चमळ्याकार दाखवितां. आम्हाला कां दाखवीत नाही? माझ्या मुळीचे अजून लग्न होत नाही म्हणून मला फार काळजी लागली आहे. तरी तुमचे काही सत्व असेल तर मला उद्यांचे उद्यां लग्न नवकी ठरल्याचे पत्र आले पाहिजे. ज्ञाले बाबाना आमच्या मातोश्रीनी २४ तासांची जणू काय नोटीसच दिली. नाही तर सत्व जातें. रात्री मातोश्रीना स्वप्न पडले की, “दुसऱ्या दिवशी मी नऊ बाजतां सकाळी जेवावयास बसलो आहे. आई माझ्या समोर बसली आहे व इतक्यांत पोष्टमन दारांत पत्र टाकून गेला व तें लान नक्की ठरल्याचेच पत्र.”

दुसरा दिवस उजाडला. नियाप्रमाणे नोकरीवर जाण्याकरिता मी ०. बाजता जेबाबद्यास बसलो. मातोश्रीना रात्रीच्या स्वत्ताची आठवण झाली. त्या माह्या समोर येऊन बसता व रात्रीचे स्वप्न सांगू लागल्या, की तु जेबाबद्यास बसला आहेस. मी तुझ्या समोर बसले आहे व इतक्यांत पोष्टमन पत्र दारात ठाकून गेला. इतके इहणून झाले नाही तोच पोष्टमन दारात पत्र ठाकून गेला. पत्र घरात आणले. फोडून वाचले. लग्न नव्ही ठरले. काय त्या वेळचा आनंद वर्णन करावा. त्याचा त्यालाच माहीत. त्या दिवसापासून माझाही विश्वास बसला. मातोश्रीना नोटीशीचे उत्तर अनुकूल मिळाले. बाबांचे सब गेले नाही. आपले सत्व जाऊ न देतां दुसऱ्या दिवशी तर दुसऱ्या दिवशी पत्र पाठवून दिले. त्या दिवसापासून आम्ही कमी जाना मानाने बाबांची भक्ति करण्यास सुरवात केली. त्यानंतर वरेच वेळा आम्हांला बाबांनी कोणत्याना कोणत्या तरी उपायाने प्रसंगांतून निभावून नेले व आपले साक्षीत्व कायम ठेवले.

आपला,

दोबिवली

मोरेश्वर बालकृष्ण चव्हाण

श्रीयुत गजानन घामन प्रधान यांचा अनुभवः—

माझा मुलगा दत्तात्रेय याला ऑगष्ट १९२७ च्या एके शनिवारी
थोडा ताप आला, ताप विशेष नमन्यामुळे सकाळी औपच आणले नाही,
मी ओफिसांत गेल्यावर दुपारी ताप जास्त भरला. शनिवार अस-
ल्यामुळे मी सुमारे ३॥-४॥। वाजतां घरी परत आलो, दत्तात्रेयाच्या अंगांत
ताप होता, त्याचे कपाळ दुखत होते. त्यास घरगुती औपचोपचार करण्यांत
आला होता. ४॥। च्या सुमारास मुलाने डोळे फिरवून घावरे केले. मुलगा
दररोज सकाळी उठल्यावर तोड खुतल्यावर श्रीसाईनाथाच्या फोटोला नम-
स्कार केल्याशिवाय काळी खात नाही. (मुलाचे वय फक्त ३ वर्षांचे आहे.)
घरांत जिकडे तिकडे रडारड सुरु झाली, डॉक्टरास वोलावून आणले.
डॉक्टरने -॥- तास त्यास औपचोपचार केले व शेवटी वाताने गांठल्यामुळे
नाइलाज झाला. त्यामुळे मुलाची आई फार घावरली. मी लगेच श्रीसाई-
नाथाची उदी मुलाच्या दांतखिळीत घातली व घावरून नका, श्रीसाईनाथ कृपा
आहे तोपर्यंत काळाचेही मुलाला भय नाही असें आमच्या सर्व मंडळीस
सांगितले. नंतर १५ मिनिटेंपर्यंत मुलगा निचेहित मरणकाळाच्या शेवटल्या
त्याने बाबांच्या फोटोकडे पाहून त्यांना हांक मारली व हंसला. (उदीने गुण
तो वोलूं चालूं लागला. डॉक्टरमजकूर यानेही तुम्ही महणतां ते तुमचे
साईनाथ समर्थ आहेत हे प्रांजलपणे कबूल केले.)

ह. भ. परायण रा. रा. गणेश दत्तात्रेय सहस्रबुद्धे उर्के दासगण
महाराज यांची निवडक पदे.

पद

रमावरा ! सजळजलदसम इयाम कमळनयना ! १

धीरा ! वीरा ! रघुकुमरा !

दशकंधर-रिपु वायु-तनयपति कक्षिमथना २

निरंजना दयाघना जनार्दना

दीत बसन धृत कौस्तुभ, तू हे परिपूर्णा ३

चाप करी, मुकुट शिरी, शोभे हरी

मृग लांछन-तिल भाल भूषवी अघशमना ४

वारा सारा ताप खरा

पंढरिनाथा ! अनंत शक्ते ! दाव गणुस चरणा ५

पद

जय कमळावर दीन-जनोद्धर ! भगवंता

भव-भय हैं हर जय० धृ०

भीमातट-वासिया मुकुंदा

आनंद कंदा ! जय गोविंदा !

हे शारद्गंगधर ॥ जय०

टेवुनियां समचरण विटेवरी

दात कटीवरि नित्य मुरारी

भो ! अघमलहर ! जय० २

दास गणू तव आस करी

नित भावे तुजप्रति शरणागत

जोडुनि द्रव्य कर जय० ३

पद्

दीनोद्धारा परमोदारा आनंदकंदा माधवा
 रुक्मिणिरमणा हे परिपूर्णा तव समचरणा केषवा धृ०
 न रुक्ले दाविसि हे हृषिकेशी
 पंढरिवासा केशवा १

चा० श्रुति स्मृतीही कुंठित झाल्या
 मौनें तुझिया पायीं लागल्या
 भक्ति-सुधेला हे जगपाला
 दासगणूला चाखवा २

पद्

कमल नयन गिरिधारी, राम कमल० ॥
 बार वार नरतनु नच लाधे
 जावा नच वायां सदय भो कंसारी धृ०
 कांडिं भिमेच्या वससि विटेवरि
 ठेवुनियां निज हात कटीवरि
 येवो दया गणुप्रति नित तारीं १

पद्

त्रिविध ताप हे मागें असता 'सुखि' अपणा मानिती
 अशांची नको मला संगती ॥ धृ० ॥

पळ घटिका ज्यां लोभ सोडिना, मानधना इच्छिती अ० १
 दर्दुरवत जे पंचशराच्या कर्दमांत लोळती अ० २
 अष्टाष्टकि चोसष्टी पडला परि न पालटे मती अ० ३
 सोंवळें ओंवळें दंभ रिकार्मा किलिमष ज्याच्था चिर्तीं अ० ४
 हेतु धरूनी दर्भ धृताला अग्निमधें जाविती अ० ५

वाया मारुनि मान मिळाया भूत दया दाविती अ० ६
 शांति न चिर्तीं वरुनि रिकार्धीं द्वारावति फांसिती अ० ७
 स्कंधि पताका गळ्यांत माळा वर्तन नच त्या रितीं अ० ८
 परनिंदा ती ऐकुनि ड्याच्या प्रमोद वाटे चिर्तीं अ० ९
 द्रेप लोभ तो सदैव ज्याचा उंबरठा राखिती अ० १०
 दास गणु म्हणे या अबृह्यांच्या पासुन कमलापती
 ठेवि मज दूर विनति तुजपती अ० ११

पद

पंडरपुरवासिनी विठार्डै ! अनंत सुख दायिनी
 'उझो उझो बोला हो वया ही तापत्रय मर्दिनी धृ० ॥
 भुवनत्रय व्यापुनी वसविलें ठाणें पंडरपुर,
 सावळि वयेची मृत्ति विटेवरि, हात कटीच्यावर
 दांत दाढा वहुत भयंकर आयुधे मंडित कर
 मुख सिंहाचें धरुन विठार्डै स्तंभां करि गुरगुर
 कढकढला तो खांब चांदण्या पडल्या भूमीवर
 ढळमळले ब्रह्मांड भयाभित झाले वरुण दिनकर
 सवा हात लळकळे जीभ तो वन्हि तृतिय लोचनीं
 तें प्रलहादें गोंधळ घालुनि तुष्टविली ही झणीं १

याच आईनें विरोचनात्मज पाताळीं दडपिला,
 औजनी कुमरा हातिं वयेनें द्रोणाचल उचलिला,
 इंद्रजीत, अतिकाया रावण मातीला मिळविला,
 तीहि विठार्डै मनि शबरीच्या इच्छीं उष्टृचा फळा.
 वक्रदंत शिशुपाळ कंस तो मथुरेसी मर्दिला
 वेदा वांकुढा पेंद्या गोंधळि कंठामध्ये बांधिका

विठाईचे या बहुत गोंधळी वेद, नारदमुनी
उद्धव अकूर सुदाम, शशी, गोकुलीच्या कामिनी २

नाथ मणिदर गोरख कानिक, नामा, ज्ञानेश्वर,
तुलसीदास गुरु नानक एका मेहता जी नागर
मिरा, जनाई कवीर चोत्ता मुक्तेश्वर, श्रीधर
दामाजीने मातच केली दाखविले वेदर
स्मर्ष स्वामी संत शिरोमणि साधू देहकर,
तुकाराम महाराज तयांचे गुण वानू कुठवर,
कुर्शदास, सांवता बोधला, कुलाल गोरा गुणी
या सतांनी हिला कोंडिले गोंधळ घालुनि मर्नी ३

म्हणुन व्हारे गोंधळी चला तो गोंधळ घालू वरा
क्रोध बोकट बळी पाहिजे बयेस पंढरपुरा,
टट निश्चय हा अंगिं झगा तुण तुणे गुणाचे करा,
तेल आशेचे, वैराग्याचा पोतकरी तो धरा,
किंति रूपि संबळा वाजवा, भक्तिरसाळा वरा
पदीं घुंगुरे निरीच्छेवीं, शांतिरूप मंजिरा
असे गोंधळी झाल्या येईल स्वभक्त-वर दायिनी,
रंगा तुमच्या, दासगणु म्हणे लाव वये ! मज स्तनी ४

पद

अनेकांचीं तीं अनेकांचीं अनेक मते तयाने चित्त व्यग्र होते धृ०
कुणी म्हणतात म्हणतात निराकार असूनियां ईश निविंकार
कुणी म्हणतात म्हणतात सगुण तुजला कुणी म्हणतात विश्वि भरला
तसे कुणी म्हणती कुणी म्हणति समूळ खोटे कशाचा ईश कर्म मोठे

परि इतुवयांही इतुवयांही तुझी जागा, कल्लि ना काय पांडुरंगा,
सगुण निर्गण, निर्गूण सर्व कांहीं अससि ते एक विभावाई,
तुझे दर्शन दर्शन जया होई, तया पग भेद उरत नाही,
तूच कीं अवघा, अवघाहि रमारंगा, गणूला भेद पांडुरंगा अ। १

पद

पंढरिनाथा त्वं शरणं रुक्मिणीकांता त्वं शरणं,
केशव माधव हरि नारायण अच्युत नरहरि त्वं शरणं
पंढरिवासा त्वं शरणं जगद्विलासा त्वं शरणं
सजलजलदसम-इयाम तनू धृतं पीत पितांवर त्वं शरणं
नंदनंदना त्वं शरणं गोपरंजना त्वं शरणं
गोवर्धन धृत अधमलनाशक कुंजविहारी त्वं शरणं
कंसपर्दना त्वं शरणं पतित पावना त्वं शरणं
राधाधर-मधुमिलिंद-मुनिजन मानसहंसा त्वं शरणं
जानकिजीवन त्वं शरणं रघुकुल भूषण त्वं शरणं
गाधिजमुनि मखरक्षक राघव दशवद्वांतक त्वं शरणं
मायातीता त्वं शरणं विमल चरित्रा त्वं शरणं
दीनजनोद्धर परमभक्त प्रियवहु विधवेषा त्वं शरणं
अनाथनाथा त्वं शरणं परमपवित्रा त्वं शरणं
धृत कटिकर श्रीपुंडलिक मुनिवरद दयावन त्वं शरणं
जगद्व्यापका त्वं शरणं सौख्य दायका त्वं शरणं
समचरणीं नत दासगणू नित पालय विद्वल त्वं शरणं।

आपल्यास श्रीसाईबाबांचे “एक वाळ” म्हणविणाऱ्या एका भक्ताने आवण शके १८४८ चे श्रीसाईलीलेचे अंकांत शिरडी संस्थानचे कायमनिधी समुच्चयासंबंधाने योजना म्हणून कांही सूचना केल्या होत्या तेच्हां पासून आजवर त्यांचा अमल श्रीचे भक्तांकडून कितपत झाला आहे त्यांचे योंके दिग्दर्शन केल्यास ते या मासिकाचे वाचकांस घनाठायी वाटणार नाही.

या सूचनांत अशी एक सूचना होती की श्रीसाईलीलेच्या वर्गणीदारांनी श्रीसाईलीलेच्या वार्षिक वर्गणीखेरीज करून शिवाय एक वर्ष पर्यंत दरमहा एक रुपया या कायमनिधिकारतां यावा की जेणेकरून एक वर्षांत सहज कोणा एकावर विशेष बोजा न पडतां सुमारे ७ पासून ८ हजारापर्यंत निविं जमेल या सूचनेकडे श्रीसाईलीलेचे पुष्कळशा संपन्न वर्गणीदारांचे लक्ष गेले असेल असें दिसून येत नाही. नाही म्हणाला श्रीसाईलीलेचा एक गरीब पण भाविक वर्गणीदार मि० हरी गोपाळ सकपाळ यानें मात्र कार्तिक शके १८४८ ते आश्वीन शके १८४९ पर्यंत रुपये १२ कायम निधीसाठी भरलेले आहेत.

प्रत्येक साईभक्तानें आपल्या नैतिक मासिक वार्षिक उत्पन्नांतन् रूपयामागे एक अथवा अधिक पया या कायम निधीकरितां निरनिराळ्या काढून ठेवाव्या. अशी जी एक त्याच मासिकांत सूचना होती तीप्रमाणे कोणाकडून आपापल्या घरी अशा निधीसाठी पेट्या ठेवण्यांत आल्या आहेत त्यांची माहिती पुढे येईलच.

आणखी एक अशी ही सूचना होती की श्रीसाईभक्तांनी व श्रीसाईलीलेच्या वर्गणीदारांनी प्रत्येकी आपापले घरी प्रत्येक सण व दान, उद्यापन, उत्साह, कुलवर्ष वर्गे प्रसंगी या निधीकरितां शत्त्यनुसार कांही तरी रक्कम काढून ठेवून ती खजीनदाराचे हवाली करावी. यासंबंधाने गेल्या सहा महिन्यांत ज्या थोड्या गृहस्थांनी ज्या ज्या प्रसंगी ज्या ज्या लहानसान रकमा दिल्या आहेत त्या येणे प्रमाणे.

(१) एक अधिक महिलांचे याण.

क. १। दत. रमावाई देव, रहाणार प्रियजना.

,, २। दत. जानकीवाई देव.

(२) इप्रती व मराठी विषयार्थ.

क. ३। दत. जानकीवाई देव.

(३) मुलीचा बाढूदिवस.

ता. ६-१-२७=१ रथया सौ. अन्नपूर्णिवाई दामोदर चलवेन गोदा.

१२-२-२७=१ " "

१०-३-२७=१ " "

८-४-२७=१ " "

१०-५-२७=१ " "

१५-६-२७=१ " "

१०-८-२७=१ " "

४-८-२७=१ " "

(४) गाई प्रसूत होत असतां प्रदक्षिणेच्या श्रेयप्राप्तीचे गोप्रदान

क. १। सौ. जानकीवाई देव

,, १। राधावाई देव

,, १। श्रीनिवास बाळकृष्ण देव

,, १। श्रीपाद बाळकृष्ण देव

,, १। श्री. श्वी. देव.

(५) हारमोनियमचे अधिक कामावदल

क. १ वेणूताई आगांशे यांचा मुळगा

(६) स्वयंपाकाचे कामी अकलियत लाग

,, १ वेणूताई आगांशे

,, १। " "

” १ ” ”

” १। ” ”

” १ ” ” मुलाचे ज्ञात्याबदल

(७) किरकोळ दक्षिणा.

„ -॥-	श्रावणी—	बो. बही. देव
„ -॥-	गणेश चतुर्थी मंत्रजागर	” ”
„ १।	लक्ष्मण महादेव भिडे मुंजीची दक्षिणा	” ”
„ १।	श्रावणमास समाति दक्षिणा	” ”
„ १	मातोश्री वर्षश्राद्ध दक्षिणा	” ”
„ १	महाल्याचे खर्चापैकी	” ”
„ १	मातामह श्राद्ध	” ”
„ -।-	कोजागरी	” ”
„ ५	गुह चरित्र समानि रा. ग. वामन सांवा केसरकर.	
„ १॥	कांद्यी धर्मकृत्य. मिसेस जानकीवाई देव	
„ -।-	वडिलांचे श्राद्ध. बी. बही देव	
„ -।-	दर्श अमावाशा	” ”
„ १॥	दत्तजयंती दक्षिणा व पूजासाहित्य दामोदर सदाशिव श्रोत्री	
„ १५	रामचंद्र रामकृष्ण सामंत. मुलगा दुखण्यांतून वग ज्ञात्याबदल.	
„ १	वयावाई आगाशे मुलगी दुखण्यांतून बरी ज्ञात्याबदल.	
„ -॥-	एका गृहस्थास मुलगा ज्ञात्याचे पेट्याबदल	
„ १॥०	वयोताई लेले. मुलगा दुखण्यांतून बरा ज्ञात्याबदल	
„ १	सौ० वयाताई नेने सुरक्षित बाळंतपणा	
„ २	रघुनाथ हरी वाटवे	
„ ५	श्रीपाद वाळकृष्ण देव बी. ए. पासज्ञलयाबदल.	

એફુટ વિષય.

- ,, २ श्री. નરસિંહ બાબા મહારાજ યાંજપુરે બાલકૃષ્ણ વિશ્વનાથ
દેવ યાંની ઠેવિલેલી.
- ,, १४॥- શ્રી સમોરીલ દક્ષિણા.
- ५ શંકર રાવજી ખોપકર. ધાપલ્યા કંન્યેચ્યા સાંવસરીક નિષ-
નાચે દિવસાબદલ.
- |≡|| ગોવિદ રઘુનાથ દામોલકર દેવપૂજા દક્ષિણા જુલે ૧૯૨૭
- |≡|| " ઔગસ્ટ " "
- ૨ મધુસૂદન ગણેશ પેંડસે. શ્રીસાઈનાથ કંપની દક્ષિણા.
- |- રાજારામ કેશવ વાલાવલકર ભોજન દક્ષિણા.

(૮) ધંદાંતીલ જાસ્ત ફાયદા.

- ૧ શ્રી. વેળૂતાઈ
- ૫ દ્વારકાનાથ હરી દેશમુખ
- ૨૦ શ્રીપાદ બાલકૃષ્ણ દેવ યાંસ સંસ્કૃત લિહિણ્યાચે પ્રાબિષ્ટા-
બદલ મિલાલેલ્યા બક્ષિસાચા ભાગ.

(૯) વરણ્ય પેટઘાંચે ઉત્પન્ન.

- ૧॥ બી. બ્હી. દેવ ૨ જાનેવારી ૧૯૨૭ ચી પેટો.
- ૨ " "
- ૫ નરહર દિનકર ફાટક.
- ૨૮। બી. બ્હી. દેવ.
- ૧॥ મે ચી પેટી
- ૨॥ સર્દ્દી જૂન.

- १॥१॥ जुलई पेटी
 २॥= आगष्ट ,
 ५। सौ० राधाबाई विनायक प्रधान
 ९॥२॥ रा० ब० एस. बी. धुमाळ
 ३॥= " " "
 ४॥-१ " मोरेश्वरराव प्रधान पेटी
 १०= सदर
 ५ शामराव जयकर पेटी
 ४८= नारायण रघुनाथ खानोलकदुकानची पेटी.

शके १८४८ चे फालगुनचे श्री साईलीलेचे अंकांत श्रेय व प्रेय यांचे दिग्दर्शन शालेले वांचून श्रेय काय हें काही वाचकांम बरोवर समजांने नाही, असे कलून आल्यावर त्यांचे थोडे विम्लुन वर्णन येण्ये देत आहे.

श्रेय म्हणजे निःश्रेयस. हा अर्थ जरी खरा आहे तरी त्यांचेही अजून स्पष्टीकरण पाहिजे आहे. ‘ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या’ म्हणजे ब्रह्मवस्तु काय ती सत्य म्हणजे निःस व यच्चावत् जगत् तेवढे मिथ्या म्हणजे असत्य व अनिःस हा सिद्धांत आहे. हें एवढे लक्षांत ठेवले म्हणजे मनुष्य जन्मास येऊन मोक्ष संपादन करणे हें अंतिम साध्य व अंतिम कल्याण आहे, व जें श्रेय तें हेंच.

श्रेय व प्रेय हीं एकमेकांपासून फार वेगळीं आहेत. त्यांची प्रयोजनेही भिन्न आहेत. यापैकीं श्रेयाचा अवलंब करणाऱ्यांचे कल्याण होते व प्रेयाचा अवलंब करणारा नरदेशास येऊन साधावयाच्या पुरुषार्थपासून च्युत होतो. अभ्युदयाची इच्छां करणारा प्रेयाचे ठिकाणी प्रवृत्त होतो व अमृत तत्त्वाची अर्धात् मोक्षाची इच्छा करणारा श्रेयामध्ये प्रवृत्त होतो. श्रेय हें विद्यारूप आहे व प्रेय हें अविद्यारूप आहे. आपण दोन्हीं साधूं असे म्हणणारास मोक्षाची प्राप्ति शक्य नाही. प्रेयाचा जो सर्वथैव त्याग करील त्यालाच श्रेय संपादिलें जाईल.

विवेक आणि अविवेकात्मक । मोक्ष आणि संसारजनक ॥

मकाश आणि तपोत्पादक । भिन्न विषयक हीं दोनी ॥

जया नांव आत्यंतिक कल्याण । श्रेय तयाचें आदिकारण ॥

प्रेय तितुके अधःपतन । पशु पुत्र लक्षण अनित्य ॥

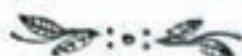
श्रेय हैं तो अमृत फल । प्रय इंद्रावण देखत भूल ॥
 एक पोयूष दुजे विषमूल । करील निर्मूल स्वार्थाचे ॥
 श्रेयाचा विषय विद्या । प्रेयाचा तो माया अविद्या ॥
 एक उपनिषत्प्रतिपाद्या । दुजी सद्यः सुखकर ॥
 आत्मस्वरूप सत्य ज्ञान । हेंच संसार निवृत्ति साधन ॥
 परमानंद प्राप्ति कारण । येणेच विस्मरण सुखदुःखा ॥

या एवढया विडेचनावरून आतां श्रेय व प्रेय यांची कल्पना वाच-
 कांत चांगली होईल अशी उमेद आहे.

हेमांडपंत.

अध्याय ४६ वा.

श्रीगणेशायनमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।
 श्रीकुलदेवतायै नमः । श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः ।
 ॥ श्रीसद्गुरुसाईनायाय नमः ॥

धन्य श्रीसाई तुझे चरण । धन्य श्रीसाई तुझे स्मरण ॥
 धन्य श्रीसाई तुझे दर्शन । जें कर्मवंशन मोचक ॥ १ ॥

जरी सांप्रत अदृश्यमूर्तीं । तरी धरितां भावभक्ति ॥
 समाधिस्थ जागती ज्योती । सद्यप्रतीती भक्तार्थ ॥ २ ॥

दोरी सूक्ष्म धरिसी ऐसी । पाहुं जावां दिसों ना देशी ॥
 परी निजभक्तां खेचून आणिशी । देवीं विदेवीं असो कीं ॥ ३ ॥

आणूनि सोडिसी पायापाशीं । प्रेमे धरिसी त्यां पोटाशीं ॥
 पाता जेंसी निजवाळकासीं । तैसा तुं पोशिसी अवलीला ॥ ४ ॥

ऐसें कांडीं सूत्र चाळविसी । नक्क्ले कोणा कोठें अससो ॥
 परी परोणामीं वाटे मनासीं । आहस कीं पाठीसीं भक्तांच्या ॥ ५ ॥

झानी, पंडित शहाणे सुतें । अभिपाने रुतती संसारगते ॥
 खोलेभावडे अझानी नेणते । त्यां निजमत्ते खेळविसी ॥ ६ ॥

आंतून सकल खेळ खेळसी । अलितवेचा झोंडा मिरविसी ॥
 करोनि अकर्ता स्वयें म्हणविसी । नक्क्ले कवणासीं चरित्र तुझें ॥ ७ ॥

महणोनि कायावाचा मन । करु तृक्षिया पार्थीं अर्पण ॥
मुखीं निरंतर नामस्मरण । होईल क्षालन पापाचे ॥ ८ ॥

सकामाचा पुरवीसी काम । निष्कामा देसी निजसुखधाय ॥
ऐसें गोड तुझे नाम । उपायसुगम सद्भक्तां ॥ ९ ॥

तेणं पापांचा होईक क्षय । रजतमजातील निःसंशय ॥
सत्त्व गुणाचा क्रमे उपचय । धर्मसंचय त्यापाठी ॥ १० ॥

धर्मवृत्ती होतां जागृत । वैराग्य येई मार्गे धांवत ॥
नामशेष विषय होत । तात्काळ प्रकटत निजज्ञान ॥ ११ ॥

विवेकेसीं लाभतां ज्ञान । स्वस्वरूपीं अनुसंधान ॥
तेच गुरुपदीं अवस्थान । पूर्ण गुर्वर्पण या नाव ॥ १२ ॥

मन साईपदीं अर्पण । जाहले याची एकच खूण ॥
साधक होय शांति प्रवण । उल्हासेसंपूर्ण निजभक्ति ॥ १३ ॥

सप्रेम गुरुभक्ति या नाव धर्म । अवया तो मीच हें ज्ञानवर्म ॥
विषयीं अरती वैराग्य परम । संसारा उपरम ते ठायीं ॥ १४ ॥

ऐसिया भक्तीचा महिमा धन्य । केलिया जीवेभावे अनन्य ॥
शांती विरक्ति कीर्ति या तीन । जियेच्या आधीन सर्वदा ॥ १५ ॥

गुरुभक्ति ऐसी जयासी । उणे कैचे तरी तयासी ॥
इच्छील जें जें अपुके मानसीं । तें तें अप्रयासीं लाघेल ॥ १६ ॥

ऐसिया त्या भक्तीपासीं । ब्रह्मस्थिति तों आंदणी दासी ॥
तेथें कोणी न पोक्षापुसी । तीथें पायासीं लागती ॥ १७ ॥

पूर्वील अध्यायीं जाहले कथन । दीक्षितांचे भागवत वाचन ॥
नवयोगियांचे भक्तिवर्णन । चरणदर्शन साईचे ॥ १८ ॥

साई भक्त आनंदराव । पाखाडे जयालागीं उपनाव ॥

कथिलें तयांचे स्वप्न लाघव । भक्तीचे वंभव साईच्या ॥ १९ ॥

साई जयास घेती पदरीं । तो घरीं असो वा दीपांतरीं ॥

तया सनिध अष्टौं प्रहरीं । वसे निर्धारी श्री साई ॥ २० ॥

भक्त जेथे जेथे जाई । तेथे तेथे कवण्याही डायीं ॥

आधीच जाऊन उभा राही । दर्शन देई अकलिपत ॥ २१ ॥

ये अर्थीची अभिनव कथा । कथितों तुम्हां श्रोतयां करितां ॥

विस्मय वाटेल श्रवण करितां । आनंद चित्ता होईल ॥ २२ ॥

येथील साई मुखोचीं अक्षरे । भावे सेवितां श्रवणद्वारे ॥

सपाचि सौख्य फिरे माघारे । स्वानंदे तरतरे सङ्कृत ॥ २३ ॥

जेथ प्रतिपदी चमत्कारता । ऐसी ही गोड कथा परिसतां ॥

आप आपणा विसरेल श्रोता । अलोट गढिवरता दाटेल ॥ २४ ॥

काकासाहेब दीक्षितांचा । ज्येष्ठ पुत्र वाबू याचा ॥

नागपूरीं व्रतवंध साचा । करावयाचा निश्चय ॥ २५ ॥

नानासाहेब चांदोरकर तयांचाही ज्येष्ठ पुत्र ॥

तयाच्याही लग्नाचा विचार । जाणे ग्रालहेर शहरासीं ॥ २६ ॥

मैंजीवंधन झालीया पाठी । ग्रालहेरीस लग्नासाठी ॥

काकामुळे व्हावी न खोटी । होते हें पोटीं नानांच्या ॥ २७ ॥

नागपुराहूनि ग्रालहेरीस । काकाने यावे स्वस्थ मानस ॥

ऐसिया धरिले सुमुहूर्तसि । जो कीं उभयतांस सोईचा ॥ २८ ॥

नंतर साईचे दर्शनास । लग्नाच्याही आपंत्रणास ॥

नानासाहेब भक्तावंतंस । पातले शिरहीस उत्साहे ॥ २९ ॥

काकासाहेव तेर्थेच होते । नाना जाऊन मशीदीते ॥
 बाबांस निरंत्रिती लग्नाते । कर संपुटीते जोडून ॥ ३० ॥
 तंच बाबा वरे म्हणती । सर्वे शाम्यास नेई वदती ॥
 पुढे दो दिवसीं काकाही पुसती । बाबांस आवंत्रिती मुंजीते ॥ ३१ ॥
 त्यांसही बाबा तैसेच वदती । शाम्यास नेई म्हणती संगती ॥
 काकासाहेव आग्रह करिती । स्वयं येण्याप्रती बाबांस ॥ ३२ ॥
 तयावरीही तात्काळ उत्तर । काशीप्रयाग करूनि सत्वर ॥
 शाम्याचेही येतों अगोदर । मज काय उशीर यावया ॥ ३३ ॥
 आतां श्रोतीं या शब्दांवर । देऊन चित्त व्हावें अर्थपर ॥
 पद्मावया तयाचे प्रत्यंतर । बाबांची सर्व व्यापकता ॥ ३४ ॥
 असो भोजन झालियावर । माधवराव करिती विचार ॥
 एकदां पदरीं पडतां खालेर । काशी मग काय दूर असे ॥ ३५ ॥
 रूपये खर्चीस घेतले शंभर । नंदरामाचे उसनवार ।
 गेले बाबांचा व्यावया रुकार । युमती अति आदरपूर्वक ॥ ३६ ॥
 आतां लग्ना मुंजी निमित्त । घडतसे जाणे खालेरीपर्यंत ॥
 काशी गया प्रसंगोपात्त । साधावी उचित वाटे मना ॥ ३७ ॥
 तरी देवा पडतसे पाया । करूनि येऊं का काशीगया ॥
 बाबांनीं आज्ञा दिथली जावया । माधवरायास आनंदे ॥ ३८ ॥
 आणीक वरतीं वदले तयासीं । बाबगें तरी तूं काय पुससी ॥
 सहज घडे जें अप्रयासी । अचूक तें निश्चयेसीं साधावें ॥ ३९ ॥
 असो ऐसीं आज्ञा झाली । माधवरावानीं गाडी केली ॥
 बाट कोंपरगांवाची धरकी । गांठ तव पडली आैची ॥ ४० ॥

आणावयास अपुली नात । आपा जात चांदवडा प्रत ॥
 ऐक्षुनियां ती काशीची मात । उटी ते टाकीत तांग्यांतुनी ॥ ४१ ॥
 करावया काशी प्रवास । पैसा जरी नवहता गाठीस ॥
 माधवरावासारखा सहवास । आपा कोत्यास त्यागेना ॥ ४२ ॥
 माधवरावांनीं दिघला धीर । आपा कोत्यांस पग काय उशिर ॥
 आनंदे गाईंत वैसले सत्वर । प्रसंगतत्पर होऊनी ॥ ४३ ॥
 आपा कोते पाटील सधन । परी न मार्गी पैशाचें साधन ॥
 तदर्थ त्यांचें काशी प्रयाण । चुकेल ही दारुण चिता तया ॥ ४४ ॥
 बाहत्या गंगेचिया आंत । हात धुवावे आलें मनांत ॥
 माधवरावासारखी सोबत । साधावी मनोगत आपाचें ॥ ४५ ॥
 असो ही त्याची वेळ जाणून । वेळीं तयासीं धीर देऊन ॥
 माधवरावांनीं सवें नेऊन । काशी त्या घडवून दीधली ॥ ४६ ॥
 पुढे ते गेले नागपुरास । मुंजीचिया समारंभास ॥
 काकासाहेब माधवरावांस । देती खर्चावियास दोनशें^१ ॥ ४७ ॥
 तेथून गेले ग्वालहेरीस । तेथील लग्नसमारंभास ॥
 शानामाहेब माधवरावांस । देती ते समयास शंभर ॥ ४८ ॥
 नानांचे व्याही श्रीपंत जठार । तयांनींही दिघले शंभर ॥
 एशियारीती प्रेमसंभार । झाला गुखंधूवर नानांच्या ॥ ४९ ॥
 काशीस मंगळ याटावर । जडावांचें कोरींव सुंदर ॥
 कक्ष्मी-नारायणाचें पंदिर । जयाचे हे जठार मालक ॥ ५० ॥
 अयोध्येतही श्रीरामपंदिर । जठारांचें आहे सुंदर ॥
 दोन्हीही क्षेत्री आदरसत्कार । तयांचे मुनीमांवर सोंपविला ॥ ५१ ॥

१ दोनशें रूपये. २ शंभर रूपये.

ग्वालहेरीहून मथुरे गेले । सवैं ओङ्गें^१ विनीवाले^२ ॥
पेंढारैकरही होते आले । तिघेही परतले तेथून ॥ ५२ ॥

माधवराव आणि कोते । तेथून प्रयागा झाले जाते ॥
रामनवमीच्या उत्सवाते । अयोध्ये आंतीते प्रवेशले ॥ ५३ ॥

दिन एकविस तेथे राहिले । महिने दोन काशींत काढले ॥
चंद्रसूर्य ग्रहण झाले । दोघे मग निघाले गयेस ॥ ५४ ॥

गयेंत ग्रंथी ज्वराची साथ । गळोगळीं जन सचित ॥
ऐसी तेथे परिसिली मात । असतां अग्निरथांत दोघांनी ॥ ५५ ॥

अग्निरथ स्टेशनांत । येऊन थांबतां पडली रात ॥
तेथेंच मग धर्मशाळेंत । दोघेही स्वस्थ विसावले ॥ ५६ ॥

असो होतां प्रातःकाळ । भेटीस आला गयावळ ॥
तो वदे करा उतावळ । यात्राही सकळ चालली ॥ ५७ ॥

माधवराव उद्विग्न चित्त । तयांलागीं हळूच पुसत ॥
येतों परी ज्वराची साथ । तुमचिया वस्तींत आहे का ॥ ५८ ॥ ?

मग तो तया देई उत्तर । येऊनि पहा कीं हो तेथवर ॥
तेथे नाहीं तसला प्रकार । चला मजबरोबर निःशंका ॥ ५९ ॥

असो पुढे हे दोघेजण । गयावळाचे येथें जाऊन ॥
पाहूनि त्याचें सदन विस्तीर्ण । प्रसन्नांतःकरण जाहले ॥ ६० ॥

प्रसन्नतेचे आणीक कारण । ते जो तेथें बैसती जाऊन ॥
समोर बावांची छऱी पाहून । माधवराव गहिंवरून दाटले ॥ ६१ ॥

१ पळस्व्याचे ओङ्गे आडनांवाचे इनोमदार. २ हे नानासाहेबांचे
साड. ३ हे नानासाहेबांचे जामात,

नवहते कधींही ध्यानी मनीं । गयेसारिख्या दूर ठिकाणी ॥
पडेल साईची छवी नयनीं । आश्र्वय मनीं दोघांच्या ॥ ६२ ॥

माघवराव अति गहिंवरले । आनंदाश्रू नयनीं लोटले ॥
कां हो आपण रङ्ग लागले । ऐसें त्यां पुसिले गयावळे ॥ ६३ ॥

कांहीं एक नसतां कारण । माघवराव करितां रुदन ॥
गयावळ होय संदेहापन्न । जाहला उद्विग्न मानस ॥ ६४ ॥

गयेमाजी ग्रंथिज्वर । कैसी यात्रा घडेल निर्धार ॥
माघवरावा मनीं हा विचार । गयावळ फार चिंतापला ॥ ६५ ॥

आधींच आपण कब्जिले होते । कीं ग्रंथिज्वर नाहीं येथे ॥
तरीही आपण करितां चितेते । आश्र्वय आम्हाते वाटते ॥ ६६ ॥

नसेल आम्हावरा विश्वास । पुसून ध्याना या अवश्रियांस ॥
येथे न भीति तुमचिया केसास । पाणी कां ढोळयांस आणितां ॥ ६७ ॥

घेतला ग्रन्थीचे साथीचा घसका । मोठली जयाचे धैर्याची वैसका ॥
म्हणून रडे हा यात्रेकरू देखा । ऐसा हा एकसारखा निष्कारण ॥ ६८ ॥

म्हणोनि गयावळ करी समजी । माघवरावाचे मनामाजी ॥
माझ्या आर्धींच माडली माझी । कैसी ही आजि मजपुढे ॥ ६९ ॥

“काशी प्रयाग करानि सत्वर । शाम्याच्याही येतो अगोदर” ॥
हे जे वावांचे पूर्वील उद्धार । ते हें प्रत्यंतर मूर्तिमंत ॥ ७० ॥

छवी वावांची ढोळयासमोर । दिसतां गृहप्रवेशावरोवर ॥
पाहूनि हा अकलिपत प्रकार । वाटला चमत्कार अत्यंत ॥ ७१ ॥

कंडी प्रेमाचा गहिंवर । ढोळां आनंदाश्रूचा पूर ॥
उडले रौमांच सर्वांगावर । फुटला पाझर घर्माचा ॥ ७२ ॥

ऐसी माधवरावांची स्थिति । गयावळाचे विपरीत चिर्ती ॥
ग्रंथि ज्वराची पडली भीति । महणोनि हे रडती सत्य बाटे ॥ ७३ ॥

शामाच एुढे जिज्ञासा प्रेरित । गयावळासी पृच्छा करीत ॥
कैसेनि ही तुम्हांसी प्राप्त । कथा हे सावृत आम्हाते ॥ ७४ ॥

एुढे गयावळ सांगू लागला । समग्र वृत्तांत माधवरावाला ॥
बारा वर्षांमागें जो घडला । नवलाव झाला परिसा तो ॥ ७५ ॥

एक ना दोन तीनशें नोकर । गयावळाचे पगारदार ॥
मनमाड आणि पुणतांब्यावर । यात्रा सविस्तर नोंदीत ॥ ७६ ॥

यात्रेकरुंची लावावी सोय । गयावळांचा नित्य व्यवसाय ॥
चाळलें असतां ऐसें कार्य । गयावळ हा जाय शिरडीतें ॥ ७७ ॥

साई समर्थ मोठे संत । ऐसी त्यानें परिसिली मात ॥

व्हावें तयांच्या दर्शनें पुनित । धरिला हा हेत त्यानें ॥ ७८ ॥

घेतलें साईवाचांचें दर्शन । करुनियां पायांचें वंदन ॥

छवी तयांची व्हावी संपादन । इच्छाही निर्माण जाहली ॥ ७९ ॥

होती माधवरावापाशीं । छवी एक टांगिली भिंतीशी ॥

गयावळ मागू लागला तियेसीं । पुसूनि वावाशीं ती दिधली ॥ ८० ॥

तीच कीं ती आपुली छवी । तोच गयावळ हे मग अटवी ॥

तेथेंच वावा कैसें मज पाठवी । कैसें मज भेटवी दीर्घकाळे ॥ ८१ ॥

वस्तुस्थिती पाहूं जातां । वारा वर्षामागील वार्ता ॥

कोण किमर्थ कीं ही स्मरता । कधी न चित्ता आठवळी ॥ ८२ ॥

परी वावांची अगाध लीला । तेथेंच पाठविलें शामाला ॥

तेथेंच दिधलें निजदर्शनाला । गयावळही धाला अत्यंत ॥ ८३ ॥

हीव कीं दिखली अपुले येथून । साईबाबांची आज्ञा घेऊन ॥
याव गयावळा लागून । जाहलें स्परण शामास ॥ ८४ ॥

यांचेच येथें पूर्वीं आपण । उतरलों होतों गिरहीस येऊन ॥
यानींच बाबांचे करविलें दर्शन । जाहलें स्परण गयावळा ॥ ८५ ॥

मग परस्पर कृतोपकार । नाहीं आनंदा पारावार ॥
ठेविली उत्तम व्यवस्था फार । त्यांनीं गयेवर शामाची ॥ ८६ ॥

तया घरची काय श्रीमंती । दारीं जयाचे झुलती हत्ती ॥
आपण पालखीमाजी वैसती । शामास वैसविती हत्तीवर ॥ ८७ ॥

आनंदे विष्णुपदावर जाऊन । पूजासंभार सर्वे घेऊनी ॥
घातळे देवास अभिषेक स्नान । केले पिंडप्रदान यथाविधी ॥ ८८ ॥

जाहले मग ब्राह्मण संतर्पण । नैवेद्य समर्पणपूर्वक भोजन ॥
आनंदे झाली यात्रा संपूर्ण । घेतली करवून बाबांनीं ॥ ८९ ॥

असो या सर्व कथेचें सार । सार्थ बाबाचे मुखोद्भार ॥
अनुभवा येती अक्षरे अक्षर । प्रेमही भक्तांवर अनिवार ॥ ९० ॥

हे तर काय भक्तप्रेम । इतर जीवांसही देखत सम ॥
त्यांसीं ही तादात्म्य परम । आवड ही निःसीमतयांची ॥ ९१ ॥

कर्थीं लेण्डीहून मशीदीयेतां । सहज मागे चालतां चालतां ॥
कल्प एकादा शेळ्यांचा भेटतां । परमानंदता बाबांस ॥ ९२ ॥

तंव त्या समस्त कल्पांवरून । निज अमृत दृष्टी फिरवून ॥
त्यांतून कर्थीं एक व दोन । शेळ्या ते निवडून काढित ॥ ९३ ॥

घणी मागोल जी ती किंमत । बाबा तत्काळ देऊनि याकित ॥
कोंडाजीचे पाशीं ठेवित । ऐसी ही पद्धत बाबांची ॥ ९४ ॥

एके दिवशीं शेळया दोन । किंमत वत्तीस देऊन ॥
बावा आले खरीदून ॥ सकळां लागून आश्र्य ॥ ९५ ॥

पडतां या दोनी हृषी । अवचित आवडी उपजली पोटी ॥
जाऊनियां तयांचे निकटीं । पाठी थोपटी तयांची ॥ ९६ ॥

पशु जन्मीं देखूनि उभयतां । कृपा उपजली साई समर्थ ॥
स्थिती पाहोनि कळवळले चित्ता । प्रेमोद्रेकता दाटली ॥ ९७ ॥

घेवोनियां तयांसीं जवळी । साई प्रेमें तयां कुरवाळी ॥
साश्र्य झाली भक्तमंडळी । पाहोनि नव्हाळी बावांची ॥ ९८ ॥

पूर्वजन्मींचा लोभ परम । स्मरला साईस आलें प्रेम ॥
पाहूनि तयांचा पशुजन्म । कळवळा अप्रतिम उपजला ॥ ९९ ॥

दोन रूपये जीची किंमत । तीन अथवा चार तिजप्रत ॥
देती बावा सोळा हें दिपरीत । पाहोनि हो चकित तात्यावा ॥ १०० ॥

“देई वाणी घेई प्रोणी” । ऐसें प्रत्यक्ष देखूनि नयनी ॥
तात्यासह माधवरावांनीं । घिक्कारिली करणी बावांची ॥ १०१ ॥

दोहोंचे माला सोळा कां देती । वावांस पैशाची किमत का नव्हती ॥
कीं ते येच्छ कांहीं तरी करिती । ऐसीही उपपत्ती वैसेना ॥ १०२ ॥

दोघे अंतरीं बहु चढफडती । ऐसा कां बावा हा सौदा करिती ॥
दोघेही बावांस दूषण देती । ही काय रीती सौद्याची ॥ १०३ ॥

ऐसे कैसे बावा फसले । पाहू अवघे लोक तैं जमले ॥
बावा अंतरीं स्वस्थ ठेले । जणो न हरवलें यत्किंचित ॥ १०४ ॥

जरी हे दोघे ऐसे कोपले । वावांस दूषण देऊं सरले ॥
 तरी न वावा यत्किंचित ढळले । अचल ठेले शांती सुखें ॥ १०५ ॥

मग आदरोनि विनयवृत्ती । दोघेही ते वावांस पुसती ॥
 ही काय उदारपणाची रीती । रूपये वत्तीस गेलेना ॥ १०६ ॥

केवळ पैशाचा तो प्रश्न । परिसोनि साई हास्यबदन ॥
 मनों म्हणे हे वेडे जन । कैसे म्यां समाधान करावें ॥ १०७ ॥

परी वावांची शांती विलक्षण । स्थैर्य न ढळे अणु प्रमाण ॥
 हेच परम शांतीचे लक्षण । आश्र्वय अवघेजण करिती ॥ १०८ ॥

क्रोध नाहीं जयाच्या गांवीं । परमशांतीच जो अनुभवी ॥
 भूतमात्रीं जो भगवंत भावी । कैशी त्या शिवावी अविवेकता ॥ १०९ ॥

विवेकदृष्टीचे जे निघडे । क्रोध येऊं न देती पुढे ॥
 विषाये जैं हा प्रसंग जडे । भांडार उघडे शांतीचे ॥ ११० ॥

अल्लामालिक निरंतर ध्यान । तयाचे काय वानू महिमान ॥
 चरित्र अगाध आणीक गद्दन । अतिपावन हितकर ॥ १११ ॥

ज्ञान गर्भ वैराग्यनिधी । निजशांतीचा जो उदधी ॥
 करुणा परिपूर्ण जयाची बुद्धि । वदला त्रिशुद्धी तें परियेसा ॥ ११२ ॥

पाहूनियां दोयांचा आग्रह । वावांनीही केला निग्रह ॥
 ज्या मज वसाया ठाव ना गृह । त्या मज संग्रह निर्मर्थ ॥ ११३ ॥

मृणाले जाऊनि दुकानांत । आर्धीं आणा ढाळ विकत ॥
 चारा शेरभर त्यां मनमुक्त । मग द्या त्या परत धनगरा ॥ ११४ ॥

आज्ञेनुसार मग तात्काळ । शेष्यांस खावू घातली डाळ ॥
 मग कांहींही न दवडितां बेळ । पाठविल्या परत कळपांत ॥ ११६ ॥
 मूर्तिमंत परोपकार । तो हा प्रत्यक्ष साई अवतार ॥
 तयास तात्या, शामा, वा इतर । काय सुविचार सुचवितील ॥ ११७ ॥
 डाळ चारवूनि परमप्रीती । पाहूनि शेष्या पावल्या तृप्ती ॥
 मग म्हणती घा धनिया प्रती । घेवोत विश्रांती कळपांत ॥ ११८ ॥
 रूपये गेले रूपया परी । शेष्या गेल्या फुकटवारी ॥
 पुढे गत जन्मीची नवलपरी । कथिली सारी वावांनी ॥ ११९ ॥
 जैसा तात्या तैसाच शामा । दोघांवरीही वावांचा प्रेमा ॥
 तयांचिया कोपोपरमा । कथिति मनोरमा आख्याइका ॥ १२० ॥
 साई स्वयें होऊनि आपण । दोघांलागी करिती निवेदन ॥
 शेष्यांचे पूर्वजन्माचे कथन । श्रोतांही श्रवण कीजे तें ॥ १२१ ॥
 पूर्वजन्मीं यांचे सुदैव । तेव्हां हे जीव होते मानव ॥
 मजपाशींच वसावया ठाव । कर्म प्रभाव यांना हीं ॥ १२२ ॥
 या ज्या शेष्या दिसती तुम्हां । होते हे वंधू पूर्वजन्मा ॥
 भांटां परस्पर झाली सीमा । ते या परिणाम पावले ॥ १२३ ॥
 वंधू वंधूत आरंभीं प्रेम । एकत्र अशेन शयन नेम ।
 नित्य चितिती कुशल क्षेम । एकात्मतापरम उभयांसी ॥ १२४ ॥
 ऐसे दोघे जरी सहोदर । कर्मधर्मसंयोग दुर्धर ॥
 द्रव्यलोभ अति भयंकर । पाढिलें वैर पास्परी ॥ १२५ ॥

ज्येष्ठ वंधु महा आळसी । कनिष्ठ व्यवसाई अहनिंशी ॥
 तेण जोडिल्या द्रव्य राशी । मत्सर ज्येष्ठांसी संचरला ॥ १२५ ॥
 काहूनियां टाकावा कांया । मग द्रव्याचा नाहीं तोया ॥
 ऐसिया विचारे आडवाटा । आवडल्या ज्येष्ठा घनलोभे ॥ १२६ ॥
 घनंभोहे हृषि प्रतिबंध । ढोळे असतां जाहला अंध ॥
 विसरला वंधुप्रेमसंबंध । जाहला सञ्चद तद् याता ॥ १२७ ॥
 परम कठिण प्रा रागधभो उपजला निष्कारण वैरयोग ॥
 कुटले गुम कपटप्रयोग । लोभावेगं अनावर ॥ १२८ ॥
 होते त्याचें आयुष्य सरले । वंधुत्वप्रेम समळ विसरले ॥
 दुराभिमाने अत्यंत खवळले । वैरीसे झगटले परस्पर ॥ १२९ ॥
 सोया हाणोनियां माथा । एकाने दुजिया पाडिले खालता ॥
 तेणे कुन्हाडीचिया आघाता । सरसा निज भ्राता मारिला ॥ १३० ॥
 मग ते दोये पढले मूळिंत । छिन्न भिन्न रुधिरोक्षित ॥
 अल्पावकाशे असुविरहित । पावले पंचत्व दोयेही ॥ १३१ ॥
 ऐसा त्याचा होतां अंत । प्रवेशले ते या योर्नीत ॥
 ऐसा यांचा हा वृत्तांत । स्परला मज सावंत तयां पहातां ॥ १३२ ॥
 ते कृतकर्म भोगावयासी । आले शेळीचिया जन्मासी ॥
 अवचित कळपांत देखतां त्यांसीं । प्रेमावेशीं आलों मी ॥ १३३ ॥
 महून खचोंनि पळुवचे दाम । वाटले तयांसी घावा विश्राम ॥
 तुमचिया मिषें तयांचें कर्म । आडवें कीं ठाम तयांपुढे ॥ १३४ ॥
 शेळियांलागीं दया पोटीं । परी तुमचिया आग्रहासाठीं ॥
 पीही जाहलों कबूल शेवटीं । घावया त्यापाठीं घनगरा ॥ १३५ ॥

असो येथे संपळी कथा । क्षमा करावी मजला श्रोतां ॥
 पुढीळ अध्याय पुढां परिसतां । आनंद चित्ता होईल ॥ १३६ ॥
 तोही परम प्रेमभरित । तेही साईमुखींचे अमृत ॥
 हेमाड साई चरणीं विनत । होऊनि विनवीत श्रोतयां ॥ १३७ ॥

इतिश्री संतसज्जन प्रेरिते । भक्त हेमाडपंत विरचिते ।
 श्री साईसमर्थ सच्चरिते । काशीगयागमन अजाजन्म कथनं नाम
 पष्टचत्वारिंशोध्यायः संपूर्णः ॥

श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु । शुभंभवतु ॥